Testimonium martyrii

Bulletin o tom, jak věřil

Jan Bula

a Václav Drbola

Dočtete se například:

- Rozhovor s otcem biskupem Vojtěchem Cikrlem
- A co kněz František Pařil?
- Jan Bula byl můj nejlepší kněz – svědectví

2020/3

Motto:

„Když se muž nebo žena zamilují,
nikdy již nepřestanou mluvit
o svém milovaném nebo své milované.
Po celý den mají na rtech jeho či její jméno.
To samé se stane knězi,
který se zamiloval do Krista.
Poznáte to na něm,
i kdyby umíral únavou."

papež František

Nihil obstat:
38/AKP/20, Brno, dne 11. 12. 2020
doc. Josef Beneš, Th.D.

Imprimatur:
Ep/329/20, Brno, dne 25. 3. 2020
Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle, biskup brněnský

Redakce

Výkonným redaktorem je Ing. Josef Janoušek. Dalšími redaktory jsou Lukáš Janoušek a další bohoslovci brněnské diecéze.

Redakční radu tvoří ThDr. PhDr. Radek Mezuláník, PhD., Mgr. Jiří Plhoň, Mgr. Jan Růžička, Ph.D. a S. M. Vilma Miluše Venkrbcová, SCB.

Bulletin vychází v součinnosti s úřadem administrátora kanonizačního řízení Mons. Mgr. Karla Orlity, JU.D.

Jazykovou korekturu zajišťuje S. M. Vilma Miluše Venkrbcová, SCB.

Čtenářům

Hledání Boží tváře

Jednoho dne dojde člověk na konec. A tehdy to bude začátek něčeho nového. Příprava na budoucí povolání jednou skončí a začne období, kdy bude toto povolání realizováno. Skončí období hledání si partnera a když spolu dotyční vydrží, začne období společného života. Skončí období přípravy na první svaté přijímání a začne zcela výjimečný život s Ježíšem při každém přijetí eucharistie. Na cestě ke kněžství tomu není jinak. Právě o dokončení jedné fáze života a zahájení té další pojednává i toto číslo bulletinu Testimonium martyrii. U Jana Buly je tím novým začátkem sloužení první mše svaté. V životě Václava Drboly to je zase období jeho prvního pastoračního působení. Důležité však je nezapomenout na jednu skutečnost. Všechny uvedené příklady životních změn mají společný cíl – vždy putujeme za Ježíšem. Je doba, kdy za Ním kráčíme, kdy Ho hledáme. A věříme, že až tato doba skončí, začne neustálé nazírání na Něj tváří v tvář. Tak, jak doufáme, na Něho již hledí služebníci Boží Václav Drbola a Jan Bula.

Nabízí se tedy klíčová otázka – podřídili jsme ve svém životě opravdu všechno tomuto hledání Boží tváře, tomuto společnému cíli všech našich aktivit? Kdo to někdy zkusil, zažil opravdové štěstí. Tak nás k tomu povzbuzuje také papež František slovy:

„Hledání Boží tváře je zárukou dobrého konce naší cesty na tomto světě. Boží tvář je náš cíl a je také naše Jitřenka, která nám umožňuje nezbloudit.“

Josef Janoušek

Pro dobu koronaviru?

Už skoro rok prožíváme období, jaké nikdo z nás ještě nezažil. V čem nám můžou být „babičtí mučedníci“ povzbuzením v situaci, jaká za jejich působení nenastala? Otcové Bula a Drbola sice během své služby nezažili pandemii, ale stejně jako my žili v době, kdy se náhle všechno změnilo a nikdo nevěděl, kam bude daná situace dále směřovat. Otec Václav nám může být vzorem v přijetí těchto změn a v tom, že dál působil, jak nejlépe dovedl. Není v možnostech většiny z nás

Dne 11. října 2020 se skupinka věřících z Oder a okolí sešla, aby přivítala novou sakrální památku – Pandemický kříž připomínající pandemii COVID 19, která postihla celou naši planetu a se kterou stále bojujeme. (zdroj: Člověk a víra)

ovlivnit, jaká přijdou v následujících týdnech opatření, ale co ovlivnit můžeme je jejich přijetí a prožití. Otec Jan zase dokázal proti zlu bojovat, ale také odmítnout ten způsob boje, který sám působil ještě víc zla. To tehdy, když ukončil spolupráci s Ladislavem Malým. A oba pro nás můžou být povzbuzením, že každý úplně jinak sloužil Bohu a druhým s nezměněným nasazením, i když se kolem nich všechno měnilo. Vyprošujeme vám všem vedení Ducha svatého, abyste i vy dokázali v nejisté době dělat to nejlepší, co situace dovolí a abyste vždy správně poznali, jak bojovat s problémy, které jsme zatím nikdy nemuseli řešit. A abyste spolu s Tím, kdo si nás všechny vyvolil, dělali dobro tak, jak to odpovídá právě vám.

Jan Kříž

Rozhovor

V roce 2004 zahájil brněnský biskup Mons. Vojtěch Cikrle beatifikační řízení služebníka Božího Jana Buly. V roce 2011 vydal dekret, kterým se k tomuto řízení připojil beatifikační proces týkající se kněze Václava Drboly. S velkou radostí jsme proto požádali otce biskupa o rozhovor do tohoto čísla bulletinu.

Mons. Vojtěch Cikrle byl do úřadu brněnského sídelní biskupa jmenován 14. února 1990 papežem svatým Janem Pavlem II. Při České biskupské konferenci je předsedou Komise pro kněžstvo a členem Liturgické komise.

Vážený otče biskupe Vojtěchu, v letošním roce jste oslavil 30. výročí své biskupské služby. Během této doby jste zahájil celkem čtyři beatifikační procesy, které se týkaly služebníků Božích Marie Vojtěchy Hasmandové, Jana Buly, Václava Drboly a Marie Rosy Vůjtěchové. Jaký ve Vás zanechaly celkový dojem tito kandidáti blahořečení?

Často o nich a jejich životě přemýšlím a ještě bych k nim přidal brněnskou rodačku sestru Marii Restitutu Kafkovou, která už od roku 1996 patří mezi blahořečené. Je zajímavé, že všechny tyto kandidáty blahořečení či svatořečení spojuje jeden základní rys: všichni se nějakou formou stali oběťmi totalitní zvůle, ať už nacistické – řeholní sestra Marie Restituta Kafková a Matka Marie Rosa Vůjtěchová, nebo komunistické – P. Jan Bula, P. Václav Drbola. Svým způsobem i řeholní sestra Matka Vojtěcha Hasmandová. Je to pro nás velký dar, že dějiny naší diecéze jsou spojeny s osobnostmi, jejichž život věrný Kristu i tváří v tvář mučení a smrti se může stát vzorem pro celý svět.

Čím konkrétně je pro Vás kněz Václav Drbola a co vás zaujalo na Janu Bulovi?

Oba vyrůstali ve skromných rodinných poměrech, které však byly bohaté životem z víry. Zdá se, že dnes jsme naopak bohatí v materiální oblasti, avšak chudí na autentický život z víry a to, co z něj vyplývá – tedy na nezištnou lásku, vzájemnou úctu, věrnost, toleranci, na schopnost snášet slabosti druhých a s trpělivostí jim pomáhat nést jejich kříže. Kněží Jan Bula a Václav Drbola se rozdávali v každodenní poctivé práci pro své farnosti a krok za krokem věrně zasévali semínka víry do

srdcí jim svěřených lidí. Věřím, že právě tato „obyčejná“ cesta je cestou ke svatosti.

Kněží Václav Drbola a Jan Bula byly pronásledováni pro svoji věrnost církvi. V čem mohou být podle Vás konkrétně příkladem pro kněze a pro lidi žijící zasvěceným životem nebo pro ty, kteří se na některé z těchto povolání připravují?

Od popravy obou kněží již uplynuly desítky let, ale poselství jejich kněžské i lidské věrnosti vstoupilo do věčnosti. Když biskup vkládá při obřadu kněžského svěcení novým kněžím do rukou misku s obětními dary, mezi jiným jim říká: „Svůj život připodobňuj tajemství Kristova kříže“. Služebníci Boží Václav Drbola a Jan Bula se tajemství Kristova kříže plnou měrou dotkli. A to je i dnes vzor pro každého, kdo se rozhoduje odevzdat svůj život Bohu a zasvětit službě pro Boží království, ať už v kněžství nebo v různých formách zasvěceného života nebo třeba i v manželství, což je také určitá forma zasvěcení.

A co tedy mohou dnes říct rodinám nebo těm, kteří chtějí vstoupit do manželství?

Ke svatosti je povolán každý, kdo uvěřil Bohu, každý a v každé době. Právě svatí jsou svědky krásy a plodnosti života s Bohem a stávají se našimi povzbuzovateli, sportovně řečeno se svatým Pavlem přímo fanoušky. A nezáleží na tom, zda jde o povolání k manželství nebo k zasvěcenému životu. „Hřiště“, kde se to vše odehrává, je pro většinu lidí stejné jako například u svaté Zdislavy: rodina, tedy manžel, děti a samozřejmě ostatní lidé se svými potřebami. Je pozoruhodné, že jako hlavní atribut k zobrazování svaté Zdislavy patří něco tak výjimečného a zároveň obyčejného, jako je právě manžel a děti. V naší k sobě zaměřené době ztrácí pro mnoho lidí manželství a s tím spojené rodičovství nejen hodnotu velkého Božího daru, ale i vnitřní sílu svátosti. Dokonce je těmito hodnotami pohrdáno a jsou odsouvány z centra pozornosti. Nutno dodat, že k velké škodě všech. Jedinou odpovědí křesťanů dnešní doby je ta, která byla východiskem z problémů a nepořádků ve světě i v samotné církvi kdykoliv v minulosti. Je to touha a úsilí o svatost. Svatost, tedy život s Kristem, je naděje světa. Díky ní i dnešní doba není jen jakási rozrůstající se „černá kronika“. Pro nás křesťany je určitým způsobem apokalyptická dnešní doba mnohem víc dobou naděje, za kterou stojí Bůh. Fjodor Michajlovič Dostojevskij kdysi řekl, že Boží krá-

lovství je nejtěsnějším sousedem bahna hříchu. Dnešní doba před nás klade mnoho výzev a jedna z těch nejdůležitějších je výzva k životu pro druhé v oblasti rodiny a toho, co je jí nejblíže – a to je kněžství. Zde je potřebné čerpat sílu z modlitby a svátostí.

Biskup Vojtěch Cikrle při slavnostním ukončení diecézní fáze řízení obou služebníků Božích 19. 12. 2015 v brněnské katedrále sv. Petra a Pavla. (zdroj: Vít Kobza)

Vy sám jste po svém vysvěcení na kněze působil na místech, která jsou spjata s Václavem Drbolou a Janem Bulou. Nejprve ve farnosti Jaroměřice n. Rokytnou a později také ve farnostech hustopečského děkanátu. Seznámil jste se již v této době s životními osudy obou kněží?

Životní příběh obou kněží je mi nesmírně blízký i jako paralela dalších osudů. Když se člověk narodí, vstupuje do příběhu své rodiny, svého okolí a postupně i do souvislostí světa, který jej obklopuje. Tak se stává jeho součástí. Jako dítě jsem vyrůstal v době, kdy komunistický režim přiřadil mezi politické vězně také mého otce, strýce a další blízké. S přibývajícím věkem jsem se na konkrétních životních osudech jednotlivců i určitých skupin lidí, z nichž část tvořili pronásledovaní a popravení kněží, seznamoval s historií praktik totalitní moci. Až o mnoho let později jsem začal chápat souvislosti nelidských skutků, kterých se dopouštěla určitá skupina lidí vůči těm, kteří byli označeni jako třídní nepřátelé. K mnoha událostem té doby patřil i tzv. babický případ. Věděl jsem o něm, ale mou větší pozornost vzbudil až v době, kdy jsem byl na společné dovolené se synem jednoho z vězněných účastníků babických událostí. Toužili jsme poznat, jak se vše ve skutečnosti odehrálo a kdo a jak tehdy tahal za nitky událostí. Později jako kněz a biskup jsem získával hlubší

vhled prostřednictvím osobních svědectví kněží, především Mons. Jana Podveského a Mons. Josefa Valeriána, a díky dokumentům zveřejňovaným Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu. Po zahájení kanonizačního řízení v naší diecézi také studiem příslušných spisů. Babický případ ovšem přesahuje jména Bula, Drbola a je mnohem širší. Ze sto sedmi lidí odsouzených v této kauze bylo jedenáct popraveno, zbývající se „rozdělili" o téměř čtrnáct set roků těžkého vězení. Dva kněžští kandidáti blahořečení tedy symbolicky zastupují mnoho dalších nevinných a krutě postižených lidí, jejich děti a dokonce i vnoučata. Poselství babických událostí vnímám jako výstrahu před našimi laxními postoji vůči zlu už v jeho začátcích. Je varováním před ideologiemi dneška, které vystupují v převleku za dobrodince lidstva. Kněží Jan Bula a Václav Drbola byli popraveni pro svou víru i své postavení v církvi v souvislosti s tlakem, který vyvíjela totalitní moc na věřící a jinak než „rudě" smýšlející osoby. Věřím, že oba jsou skutečnými „martyry", tedy svědky a mučedníky, již nyní. Pro ně samé případné svatořečení nic neznamená, ale oficiální prohlášení církve by umožnilo, aby se jejich životy zřetelněji zapsaly jak do profánních, tak do církevních dějin. Jejich prohlášení za svaté je tedy důležité pro nás, pro lidi dnešní doby, a to bez ohledu na to, jestli se považujeme za věřící, či nevěřící. Neměli bychom totiž zapomínat…

V současné době do života mnoha lidí zasáhla pandemie virové choroby Covid-19. Co byste z odkazu Václava Drboly a Jana Buly vyzdvihl pro všechny ty, kteří v souvislosti se zmíněnou pandemií tím nějak strádají nebo trpí?

Bůh nás tento rok provází časem zkoušky, ve kterém zakoušíme křehkost světa, vlastní křehkost i křehkost nebo pevnost mezilidských vztahů. Možná proto, abychom si uvědomovali nejen úžasný dar života i povolání, ale abychom s vděčností děkovali také za to, co jsme dosud brali jako naprosté samozřejmosti.

A myslím, že kněží Jan Bula i Václav Drbola by i v této době zůstávali věrní svému povolání, ukazovali lidem cesty k Bohu a pomáhali druhým k naději sahající až za smrt. To je jediná cesta, jak překonat vše těžké, co život přináší.

Děkuji za rozhovor a přeji mnoho Božího požehnání.

Rozhovor zpracoval Josef Janoušek

Naše poutě z Lukova do Staroviček

Svědectví

Mnoho lidí nebo rodin se vypravuje na poutě k různým světcům, aby si zde na jejich přímluvu vyprosili u Boha sílu k dobrému životu podle víry, nebo aby Pánu předložili své konkrétní prosby. Mezi tyto poutníky také patří manželé Václavkovi z Lukova.

Dnešní doba nám za vzory a mocné přímluvce dále nabízí mnoho těch, jejichž procesy blahořeční či svatořečení teprve probíhají. Takovými kandidáty blahořečení jsou také Služebníci Boží Jan Bula a Václav Drbola. Na pěší pouť z Lukova (rodiště Jana Buly) do Staroviček (rodiště Václava Drboly) jsme se už třikrát vypravili i my – manželé Václavkovi z Lukova.

Jistě Vás napadne, co nás už třetí rok za sebou přimělo podniknout tuto kolem 90 kilometrů dlouhou cestu. Abychom Vám mohli náš důvod přiblížit, musíme se vrátit k datu 16. října 2012, kdy Pán důrazně zasáhl do života naší rodiny. V tento den se nám narodilo radostně očekávané šesté dítě, náš syn Martin. Pár hodin po porodu jsme se s manželem z úst paní doktorky dozvěděli neúprosnou diagnózu – Downův syndrom. Popsat, čím jsme si v následujícím období prošli, by možná vydalo na celé jedno číslo bulletinu. Když to vezmu jen heslovitě a ve zkratce – šok, zhroucení mnoha snů a ideálů, bolest, bezradnost, pocit bezmoci, ztráta mnoha „přátel“ a otázky: „Proč jsi to, Bože, dopustil? Proč to muselo potkat právě nás?“ A co následovalo? Velmi, velmi pomalé uzdravování, proměna srdce každého člena naší rodiny, přijetí Boží vůle a ochota k nesení svěřeného kříže, poznání, že Bůh sice dopouští, ale nikdy člověka neopouští a konečně i překvapivé zjištění, že i přes mnoho a mnoho těžkostí můžeme i nadále žít šťastný rodinný život.

A teď zpět k oběma služebníkům Božím. Otec Jan Bula byl v naší rodině vždy chován ve veliké úctě. Navíc byl švagrem manželovy tety a jeho strýc a křestní kmotr byl bratrancem mého dědečka. O jeho ctnostech a příkladné věrnosti Bohu jsme toho hodně věděli a upřímně jsme se radovali, když bylo v roce 2004 zahájeno jeho beatifikační řízení. V roce 2011 k jeho procesu bylo připojeno také beatifikační řízení

Václava Drboly, o kterém jsme toho už tolik nevěděli, a nám se tehdy zdálo, že se tím Bulovo blahořečení zbytečně oddálí. Několik měsíců po Martínkově narození jsme si na kartičce s modlitbou za blahořečení všimli data narození Václava Drboly. To, co jsme si přečetli, nám s manželem oběma vyrazilo dech. Otec Václav Drbola se totiž narodil 16. října 1912, přesně na den 100 roků před naším postiženým synem. Náš vztah k otci Václavovi se výrazně prohloubil a my jsme pochopili, že nám v něm Pán dává mocného přímluvce pro našeho Martínka i pro celou naši rodinu. Od té doby se na přímluvu obou kněží k Pánu Bohu obracíme s prosbou o zázračné uzdravení našeho syna a poslední tři roky (vždy kolem data 3. srpna, kdy byl Václav Drbola v roce 1951 popraven) se s manželem vydáváme na pěší pouť k hrobu otce Václava s tímto prosebným úmyslem.

Věříme, že všemohoucí milosrdný Bůh může naše dítě na přímluvu svých věrných služebníků, kteří mu přinesli nejvyšší oběť, zcela zázračně uzdravit, pokud to je v souladu s jeho svatou vůlí. Tu samozřejmě bez výhrad přijímáme a stavíme nad všechna naše přání. Ne naše, ale vůle Boží se staň!

Už teď jsme ale svědky mnoha událostí, které jsou po nás opravdovými zázraky. Týden po návratu z naší první pouti začal náš Marťa chodit na záchod a my jsme konečně v jeho téměř šesti letech mohli přestat používat pleny (a to i v noci). Tenkrát jsme hmatatelně pocítili Boží zásah na přímluvu Jana Buly a Václava Drboly. Dalším velkým darem, který jsme od Pána ve Starovičkách dostali, jsou pro nás manželé Anička a Václav Haluzovi a jejich rodina, úžasní lidé s velkým srdcem plným lásky k Bohu a ke svým bližním. Doslova nás „adoptovali“, přijali nás za své a jsou pro nás velikou životní oporou.

Třídenní putování

Naši pouť začínáme modlitbou v kostele sv. Jana Křtitele v Lukově v 6 hodin. První den naše cesta vede přes Hostim až do Višňového. Zde přespáváme v cyklopenzionu. Na tomto místě nemohu nepřipomenout skvělé farníky z Višňového, kteří už nás dobře znají a přátelsky nás vždy vítají. V letošním roce za námi z Višňového do Staroviček na závěrečnou mši svatou dokonce přijelo plné auto poutníků. Jsme jim za jejich podporu a modlitby moc vděčni. Druhý den vyrážíme opět kolem

6. hodiny ranní a naším cílem jsou Vlasatice. Třetí den docházíme (po pravdě řečeno někdy se už jen tak pomalu ploužíme) do cíle naší cesty, na hřbitov k hrobu Václava Drboly v jeho rodných Starovičkách. V 17 hodin naši pouť zakončujeme v kostele sv. Kateřiny ve Starovičkách mší svatou, na kterou za námi přijíždí zbytek rodiny, kamarádi a mše se s námi účastní i mnoho místních farníků. Po mši pro nás mají přátelé ze Staroviček vždy připravené příjemné posezení na místní faře. Jasně si zde vždy uvědomíme, jak krásným a silným poutem náš syn Martin obě farnosti propojil.

Manželé Václavkovi v cíli své pouti – ve Starovičkách (zdroj: rodinný archiv).

A čím je naše třídenní putování naplněno? Intenzivní modlitbou, čtením z Písma, tichem, rozjímáním, radostí, vděčností, nadějí, úplným odevzdáním našich životů a všeho, co je pro nás těžké, do rukou našeho Pána na přímluvu služebníků Božích Jana Buly a Václava Drboly, svěřením se pod ochranu Panny Marie. Poznávání krásné krajiny a spousty nových, zajímavých lidí k pouti samozřejmě neodmyslitelně patří také.

Zdali se bude moci uskutečnit příští rok čtvrtá pouť do Staroviček, nyní nevíme. Jednak je nejistá situace spojená s onemocněním Covid-19, a také na příští rok v době našeho putování připadá 70. výročí popravy Václava Drboly. Pokud se ale pouť uskuteční a pokud jsme ve Vás vzbudili zájem o náš příběh nebo o naše každoroční putování, neváhejte se k nám přidat.

Marie a Petr Václavkovi

(Na webových stránkách www.kanonizace.biskupstvi.cz se před datem plánované poutě můžete dozvědět, zda se uskuteční. Také zde

v dostatečném předstihu naleznete kontakt na pořadatele. Pozn. redakce.)

Zažili jste i vy něco v souvislosti s kněžími Václavem Drbolou a Janem Bulou? Napište nám prosím přes formulář na našem webu www.kanonizace.biskupstvi.cz v části „Napište nám“.

Václav Drbola

Začátek práce na Boží vinici

V našem životě musíme být stále připraveni na nové začátky. Pán si nás chce použít na daném místě v daný čas. K tomu nám daruje potřebnou milost. Jen je potřeba k těmto začátkům přistupovat s vírou a nadějí. Je dobré se dívat do budoucnosti a mít sny. Ovšem je také moudré se nenechat příliš pohltit tím, co je před námi a co musíme zvládnout. Mohou totiž přicházet obavy a otázky: „Mám vůbec na to? Čeká mě toho tolik, vždyť ani nevím, jak začít. Nezmýlil jsem se a nekráčím špatně?“ Pán totiž dává milost k tomu, co potřebujeme zrovna teď. Do budoucnosti nás teprve obdaří. Nebojme se tedy vykročit do nových začátků, když cítíme pozvání od Boha. Pán dá milost i pro další krok.

Základní životní data

- V září 1938 byl poslán jako kooperátor do Slavkova u Brna.
- V září 1939 začal působit jako kaplan ve farnosti Čučice.
- Na jaře roku 1943 byl přeložen do Bučovic.

První působiště – Slavkov

Poté, co Václav dokončil formaci a studia potřebná pro vysvěcení na kněze, byl poslán na své první působiště. V září 1938 nastoupil jako kooperátor do Slavkova u Brna. Kostel v klasicistním slohu je zasvěcen Vzkříšení Páně. O farnost pečoval Mons. Václav Uhýrek, zasloužilý kněz, který už byl pokročilého věku, a kaplani. Václav přijel na své první působiště s odhodláním, ovšem nebyla to klidná doba.

V zářijových dnech roku 1938 se rozhodovalo o osudu naší republiky. Hitler měl stále více požadavků na československé území a byla vyhlášená všeobecná mobilizace (příprava na válečný konflikt) mužů do čtyřiceti let. Ta postihla i farní duchovenstvo. K vojenským útva-

První svaté přijímání ve Slavkově. Rok 1939.
(zdroj: ŘKF Slavkov u Brna).

rům museli odjet jeden katecheta a kaplan. Farní správa tedy zůstala na stařičkém Mons. Václavu Uhýrkovi a kaplanech Jaroslavu Válkovi a Václavu Drbolovi. Osud československé republiky byl zpečetěn 29. září 1938 mnichovskou dohodou a definitivně pak okupací zbytku státu 15. března 1939. Úřady vydávaly nové předpisy, zákazy a omezení. Přesto se slavkovští kněží snažili být oporou pro své svěřené ovečky. Kromě udělování svátostí Václav učí ve školách náboženství. Jeho působení ve městě uběhne velmi rychle a hekticky.

Svatba bratra Jaroslava
ve slavkovském kostele 27. dubna 1941.
(zdroj: soukr. archiv Jaroslavy Fialové)

Kaplanem v Čučicích

Po roce služby byl Václav poslán jako kaplan do Čučic na Ivančicku. V klidné obci obklopené lesy prožíval mladý kaplan

uprostřed válečného a okupačního zmatku relativní klid. Zdejší kostel je zasvěcen sv. Jakubovi. Dochované prameny zaznamenaly jednu příhodu, která vypovídá o určitých obtížích, s nimiž se kněz tehdy musel vypořádat. Po přestěhování do nové farnosti měl jet kaplan Drbola do Brna vykonat první trienální zkoušky, nakonec však musel zaslat na biskupství tuto omluvu: „Ježto má [podepsaný Václav Drbola] přes 2 hod. cesty k vlaku, jenž odjíždí z místní stanice Rapotice v 6 hod. do Brna, byl nucen jet k dráze na kole. Cestou však stal se mu defekt na kole, který zdržel podepsaného tak dlouho, že dotyčný vlak mu ujel. Tím mu bylo znemožněno dostavit se ke zkoušce."

Odpočinek na zahradě v Čučicích. Srpen 1942.
(zdroj: soukr. archiv Jaroslavy Fialové)

Setkání s přáteli u příležitosti primice ve Frankově Zhořci. Vepředu básník Jan Zahradníček.
(zdroj: soukr. archiv Jaroslavy Fialové)

Do Slavkova se ještě jednou vrátil kvůli příjemnější záležitosti. V místním kostele oddával svého o dva roky mladšího bratra Jaroslava. „Můj dědeček Jaroslav Drbola byl o dva roky mladší než Václav a vím, že si byli blízcí. Ostatní sourozenci byli od sebe dál. Takže Jaroslav s Václavem si hodně rozuměli," vzpomíná vnučka Jaroslava Drboly.

I přes klidnější atmosféru malé obce se musel Václav ohánět. Místní farář Oldřich Hill už byl v letech a často nemocný. Dlouho marně žádal o kaplana. Proto mu často pomáhali kněží z nedalekých Ivančic. Pan farář se někdy léčil celé týdny, často byl hospitalizován, takže celá duchovní správa ležela prakticky na Václavovi. K tomu při-

Václav Drbola s dětmi po prvním svatém přijímání v Ketkovicích (farnost Čučice) roku 1942.
(zdroj: soukr. archiv Jaroslavy Fialové)

cházely další smutné zprávy. V říjnu 1941 se dozvídá o úmrtí Cyrila Valy. Kněze z rodných Staroviček, který mu byl oporou a pomohl mu v jeho povolání. Vzorem statečnosti se mu stal také kněz z Ivančic Adolf Tesař. Ten vytvořil tajný fond, přes který pomáhal rodinám pronásledovaných a vězněných vlastenců. Také vystavoval falešná potvrzení o křtu Židům, aby je ochránil před deportací. V únoru 1942 ho gestapo zatklo a 16. června byl v Brně popraven.

Snad během pobytu v Čučicích se kněz Václav dostal do blízkého kontaktu s katolickými básníky, kteří pocházeli z tohoto kraje Vysočiny. Byli jimi např. kněz a básník, později pronásledovaný, Jan Dokulil, nebo Jan Zahradníček, který pocházel z Mastníku na Třebíčsku a od roku 1945 žil v Brně. Znal se i s dalšími básníky a to ještě z doby, kdy žil ve Starovičkách. V této společnosti se cítil obzvláště dobře.

Dne 14. března 1943 zemřel farář Oldřich Hill ve věku 56 let. Místo něj je jmenován administrátorem Josef Němec a jeho novým kooperátorem se od 1. listopadu stává František Jelínek. Václav Drbola byl tedy nečekaně vyzván, aby přijal dekret a domluvil si nástup, protože

byl jmenován kaplanem v Bučovicích. Z farnosti Čučice odchází po necelých čtyřech letech. Čeká ho další nový začátek ve stále nejisté době.

S laskavým svolením převzato z knih:

MIKULÁŠEK, Jiří. *Vejdi do radosti: pohledy do života kněze-mučedníka Václava Drboly*. Brno: Biskupství brněnské, 2012. ISBN 978-80-260-2702-7.

NAVARA, Luděk – KASÁČEK, Miroslav. *A přece budu blízko: život a mučednická smrt kněží Jana Buly a Václava Drboly od Babic*. Brno: Host – vydavatelství, 2016. ISBN 978-80-7491-772-1.

RŮŽIČKA, Jan – SLÍVOVÁ, Petra. *Jan Bula (1920–1952); Václav Drbola (1912–1951)*. Brno: Biskupství brněnské, 2016. ISBN 978-80-270-1153-7.

Jan Bula

Primiční mše svatá

„Chválen buď Bůh, jenž nezamítl mou prosbu a své milosti mi neodepřel.“ To jsou slova 66. žalmu, který si Jan Bula zvolil pro primiční obrázek. Kněžství je milostí a darem. O to odevzdaněji a pokorněji musí ten, kdo tento dar obdržel, kráčet za Hospodinem. Na tuto cestu zcela zvláštním způsobem vykročil Jan Bula okamžikem kněžského svěcení a sloužením primiční mše svaté. Vždyť ve mši se ztotožňuje s Kristem Pokorným a Odevzdaným a současně Kristem Vzkříšeným. Nad tímto tajemstvím lze učinit jediné – nechat se prostoupit Kristem a nechat jednat Jeho. Přeneseně řečeno můžeme tvrdit, že poslední mši svatou sloužil kněz Jan tehdy, když byl popraven oběšením. I tehdy dával sám sebe do Božích rukou.

Základní životní data

- V červenci 1945 byl vysvěcen na kněze v Brně.
- V srpnu 1945 sloužil primiční mši svatou v Lukově.
- V srpnu 1945 byl ustanoven kooperátorem v Rokytnici nad Rokytnou (ze státního hlediska až od 1. října 1945).

Primice pohledem místního kronikáře

Jaká tedy byla první mše svatá, okamžik, na který se Jan připravoval po celou dobu v kněžském semináři? Primice se konala 5. srpna 1945 v rodném Lukově. Lukovský kronikář o této události píše: „Velkou místní slavnostní v Lukově byl den 5. srpna, kdy se konala první mše svatá (primice) zdejšího rodáka Jana Buly. Již den před slavností provedla mládež výzdobu cesty od domu primiciantova až ke kostelu a postavila čtyři brány.“ Na bráně u rodného domku je napsáno: „Požehnání domu tomu, z něhož jsi si vyvolil, Pane, služebníka svého.“ Kronikář pokračuje: „V neděli před 10. hod. shromáždila se mládež i dospělí z místa i z okolí před domem rodičů primicianta a po příchodu kněží vyšel velký průvod za doprovodu hudby ke kostelu. Před kostelem měl slavnostní kázání moravskobudějovický děkan P. Opletal a pak se konaly v kostele slavnostní bohoslužby. Tato primice byla první slavností tohoto druhu v Lukově, neboť před 74 roky byl sice vysvěcen zdejší rodák Metoděj Šplíchal, ale první mši svatou měl v Moravských Budějovicích.“ Novokněz Jan Bula jistě prožívá v tento den velikou radost, neboť upřímně toužil stát se knězem a tato touha došla svého naplnění.

Primiciant Jan Bula.
(zdroj: rodinný archiv)

Považovali jsme ho za našeho staršího bratra

Pan Bohumír Nechvátal na Jana Bulu a jeho primiční mši svatou vzpomíná následovně: „Znal jsem dobře Jana Bulu od svého útlého mládí. Protože jsme bydleli na návsi, kde jsem ho vídal, jak ráno uhání na kole nebo pěšky podle počasí k Moravským Budějovicím, kde navštěvoval státní reálné gymnázium. Více jsme se vídávali od mých šesti let, kdy jsem začal v místním kostele ministrovat. Jan byl přívětivý,

milý, pozorný a obětavý. Měli jsme ho rádi. Nikdy nikoho nezarmoutil. Při potížích ve škole, neznalosti probírané látky, rád a s klidem vysvětlil. S velkou úctou na něj vzpomínám. Měli jsme ho rádi, nad nikoho se nepovyšoval. Považovali jsme ho za našeho staršího bratra. Často nás ministranty po mši bral k nim domů na jejich zahradu, kde maloval obrazy. Sedli jsme si, vykládal o škole a studiu. My jsme mu pozorně naslouchali. My kluci jsme měli rádi hry, které vymýšlel. Setkání s Janem bylo vždy zábavné.

Jan Bula s ministranty. V kroužku Bohumír Nechvátal.
(zdroj: rodinný archiv)

Neděle 5. srpna 1945 mně utkvěla v paměti. Jan Bula sloužil první svoji mši v Lukově – primici. Bylo mi jedenáct let, ministroval jsem s ostatními kamarády a šli jsme z rodného domu Jana průvodem do kostela. Byla to velká sláva. Nic takového si v Lukově nepamatuji.“

Ta vzpomínka mi nikdy z mysli nevymizí

Dalším svědkem primiční mše svaté novokněze Jana Buly byla rodačka z Lukova paní Marie Kasáčková, rozená Melkusová. V době primice jí bylo šest let a na tuto událost má, jak sama říká, dosud živé vzpomínky. Ačkoliv její rodiče nebyli s Bulovými příbuzní, její otec měl s Janem přátelský vztah. Ona sama říká: „Bydleli jsme s rodiči na našem rodném mlýně nedaleko Lukova – rodišti P. Jana Buly. Náš mlýn byl vzdálen od rodného domu Bulů, který stál v místní části Na kopcích, jen několik set metrů. Kdykoliv se Jan vrátil ze studií z Brna domů, scházel se s mladými na návsi a Na kopcích. My menší jsme jen zpovzdálí zábavě starších přihlíželi.

5. 8. 1945 sloužil P. Jan Bula svoji primiční mši. Byla to významná událost v Lukově, na kterou se pečlivě a s radostí připravovalo celé okolí. Ve vesnici se uklízelo, malovalo, natíralo a upravoval se dům od

Primiční průvod.
(zdroj: rodinný archiv)

domu, kde půjde průvod. Mládež stavěla slavnostní brány a připravovala výzdobu podél cesty. V každém domě se peklo, smažilo, přijeli příbuzní a hosté z dalekého okolí. To samé bylo i u nás – tatínek mlynář chystal mouku pro rodiny z vesnice. Pro nás družičky se šily bílé šaty, naše maminky pekly buchty a cukroví. Slavnostního rána jsme se nemohly dočkat. Společně se sestrou Věrkou jsme se oblékly do slavnostních šatů, maminka nám dala do vlasů ozdobu z květiny a spěchaly jsme k Bulům. U Bulů na dvoře se scházeli družičky, kněží z okolních farností a hosté z celého okolí. Byl tam i náš pan farář Cyril Bojanovský, ostatní

První mše svatá Jana Buly.
(zdroj: rodinný archiv)

První mše svatá Jana Buly v kostele Narození svatého Jana Křtitele v Lukově.

jsem neznala, bylo jich tam mnoho. Kuchařky nabízely hostům slavnostní pohoštění. Po krátkém čekání se začal řadit průvod a my mladší družičky jsme byly v čele. Procházeli jsme bránami, míjeli jsme sochu Anděla strážného, sv. Floriána, sv. Jana Nepomuckého a blížili jsme se ke kostelu. Před kostelem jsme se zastavili a naslouchali slavnostnímu kázání moravskobudějovického děkana P. Opletala. Po kázání následovala primiční bohoslužba. Kostel byl naplněn do posledního místečka a mnozí hosté museli zůstat venku. I dnes po 70 letech si na tuto významnou událost vzpomínám. Tato vzpomínka mi nikdy z mysli nevymizí."

Zpracoval Josef Janoušek

S laskavým svolením převzato z knih:

NAVARA, Luděk – KASÁČEK, Miroslav. *A přece budu blízko: život a mučednická smrt kněží Jana Buly a Václava Drboly od Babic*. Brno: Host – vydavatelství, 2016. ISBN 978-80-7491-772-1.

NAVARA, Luděk – KASÁČEK, Miroslav. *Mlynáři od Babic: nová fakta o osudovém dramatu padesátých let*. Brno: Host – vydavatelství, 2008. ISBN 978-80-7294-281-7.

RŮŽIČKA, Jan. *Život Jana Buly*. In: *Sborník 2010*.

RŮŽIČKA, Jan – SLÍVOVÁ, Petra. *Jan Bula (1920–1952); Václav Drbola (1912–1951)*. Brno: Biskupství brněnské, 2016. ISBN 978-80-270-1153-7.

Zamyšlení

První mše svatá a první působiště – to jsou dva hlavní momenty, na které se zpětně u obou služebníků Božích díváme v tomto čísle bulletinu. Proto jsme také o zamyšlení požádali osoby, u kterých je jejich životní osud s těmito událostmi výrazně spojen. Prvním z nich je kněz brněnské diecéze Tomáš Fránek. Knězem je 5 let a v současnosti působí jako farní administrátor ve farnosti Bučovice, ve které v letech 1943–1950 působil Václav Drbola. Jeho zpětné ohlédnutí se za cestou ke kněžství, sloužení první mše svaté a jeho vztah ke mši svaté, jeho zkušenost s působením na místě, kde před 70 lety sloužil Václav Drbola – to vše může obohatit náš pohled na kněžství a mši svatou.

Druhou osobou je paní Martina Křížová. Žije v Blížkovicích u Moravských Budějovic, se svým manželem jsou spolu již 29 let a mají čtyři syny. Jedním z nich je i jáhen Jan Kříž, který v kněžském semináři dokončuje poslední rok teologických studií a směřuje ke kněžství. I pro ni je kněžství a mše svatá velmi významnou součástí jejího života.

R. D. Tomáš Fránek

Do kostela jsme chodili s rodiči a sourozenci od mala. Mše svatá byla přirozenou součástí mého života z víry. Měl jsem velké štěstí na kněze, které jsem ve svém životě potkával. Na první svaté přijímání nás připravoval laskavý kněz, brněnský kanovník Bohumír Cemper na Křenové. V té době tam byl také kaplanem Jiří Kaňa, který začínal kázání příběhem pro děti, a tak celou bohoslužbu dělal srozumitelnější i pro nás nejmenší. Později jsem tam také začal ministrovat. Když jsem dospíval, pral jsem se s vírou v Boha i jejími praktickým dopadem na každodenní život. Velkou životní zkušeností pro mě byl dvouletý pobyt v Irsku. Na nějakou dobu jsem se tam vzdálil od Boha a pochopitelně neúčast na mši svaté byla jedním z prvních dopadů tohoto útěku. Stále více jsem si uvědomoval, že prázdnota ve mně má jasný původ. Zachránilo mě, že jsem věděl, ke komu a jak se mohu vrátit a když jsem to udělal, zakusil jsem velikost Božího milosrdenství i toho, co pro mě znamená víra a možnost ji prožívat s církví. Krásu a jednoduchost liturgie mi potom pomáhal objevovat také můj biřmovací kmotr Jan Špilar. V semináři pokračovalo formování mého vztahu k bohoslužbě studiem

i praktickou službou u oltáře. Moc jsem nepřemýšlel nad tím, jak budu slavit mši svatou, spíš mě zaměstnávaly otázky, zda budu dobře připraven sloužit Bohu i lidem, naplnit tolik očekávání a nároků, které jsou na kněze kladeny. Primiční mše svatá v katedrále v Brně a potom druhá mše svatá ve Žďáru nad Sázavou byly krásnými momenty, které jsem přijímal s velkou vděčností. Ale také jsem si začal pomalu uvědomovat, že jsem teprve na začátku cesty pochopení toho, jakým darem je mše svatá a eucharistie. V souvislosti s onemocněním Covid-19 a uzavřením kostelů na jaře jsem si ještě více uvědomil, jak moc je důležité společenství věřících. Je pravda, že víra člověka vychází z jeho osobní odpovědi na Boží volání, ale její plnost člověk zakouší skrze společenství, v tomto mystickém těle Kristově. Z bohosloveckých let vzpomínám na některé rozhovory se staršími kněžími, mám před očima konkrétně dva kněze: otce Volejníka a otce Riedla. Bylo pro mě pozoruhodné, že se jejich rozhovor po chvíli stočil k myšlenkám o eucharistii, nad jejímž tajemstvím i darem nepřestávali na sklonku svého života žasnout. Byl to také otec Pio, který mě uchvátil svou láskou k Bohu a lidem. Tato láska se nepochybně odrážela v jeho slavení mše svaté. Skrze sympatii k tomuto stigmatizovanému knězi z Gargána jsem poznal jeho duchovního syna, otce Pierina Galeoneho. Svědectví jeho života z víry je něčím, co mě na mé cestě s Bohem také velmi obohatilo. Po roce jáhenské služby a po dvou letech kaplanského působení ve žďárských farnostech jsem dostal první samostatné místo v Bučovicích. Tato farnost je spjata se sedmiletým kaplanským působením služebníka Božího Václava Drboly. Starší farníci si ho pamatují jako člověka skromného, který však dokázal energicky zorganizovat místní děti a mládež do nácviků divadla, které s nimi nacvičoval. Vzpomínají na něj jako na kněze, kterého měli rádi, který sloužil svátostmi, ale stejně tak byl plně zapojen do kulturního dění obce. Jeho zápas o Katolický dům s nastupující komunistickou garniturou svedl s velkou odvahou a bojoval až do poslední chvíle. Toto temné drama také písemně sepsal a nalezlo se až po mnoha letech v záclonové tyči jedné domácnosti v Bučovicích, kde bylo uschováno. Odkaz odvahy a živé víry Václava Drboly došel o několik let později naplnění. Jeho nespravedlivé odsouzení spolu s Janem Bulou a jejich závěr života jsou pro nás velkým svědectvím víry a naděje právě v této době, která před nás klade velké výzvy.

Martina Křížová

Narodila jsem se v roce 1969 a vyrůstala na Hané ve Vlkoši u Přerova. S manželem jsme se seznámili na vysoké škole v Brně. Vdávala jsem se po ukončení vysoké školy v 21 letech. Během mého prvního těhotenství jsme přišli o holčičku Lucinku. Tehdy nás Pán musel hodně podpírat. Pak jsme od Pána dostali čtyři kluky. Vnímám naše syny jako velký dar od Pána – který máme „vypůjčený" – jsou víc Jeho než naši. Bohu díky za ně!

Honza studoval na stejném gymnáziu jako mnoho kněží, kterých si vážím – otec Josef Kubeš, otec Mons. Jindřich Bartoš, otec biskup Pavel Posád – a otec Jan Bula. Synův vstup do semináře mi přišel přirozený – vždycky tíhnul ke „zbožným aktivitám" a vyhledával možnost účastnit se mše svaté. Jáhenství i kněžství vnímám jako obrovský dar a službu. Pokud si Pán našeho syna volá ke své službě – je to požehnání pro všechny. Každá matka si přeje, aby její děti byly šťastné. „Stvořil jsi nás, Bože, pro sebe a nepokojné je srdce naše, dokud nespočine v Tobě" (sv. Augustin). Člověk prožívá šťastný a naplněný život, pokud žije v souladu s Boží vůlí. Vždyť Bůh nás miluje a chce pro nás to nejlepší. A my, slabí lidé, se postupně „rozkoukáváme" a celý život zjišťujeme po kouscích, jak to tedy má vypadat. Vždycky jsme ovlivněni tím, s kým trávíme hodně času. Je něco krásnějšího a plnějšího než čas trávený s Ježíšem? S Ježíšem ve svátostech, v modlitbě, v Božím slově a s Ježíšem v našich (někdy náročných) bližních.

Mše svatá je pro mě „nejlépe strávený čas" tady na zemi. Mnohokrát se mi potvrdilo, že minuty věnované setkání s Pánem na mši svaté přidávají čas – když mám hodně práce a podaří se mi zúčastnit se slavení mše svaté, čas se jakoby „zpomalí" a vše se zvládne… Je zajímavé, že tuto zkušenost jsem získala ještě před čtením nábožensky orientovaných knih. I jako malá holka jsem moc ráda chodila s babičkou nebo maminkou na mše svaté i ve všedních dnech. Tehdy dokonce někteří lidé v mém rodišti uvažovali, zda nejsem povolaná k řeholnímu životu. *(úsměv)* Teď, v době koronavirové, mi možnost účasti na mši svaté osobně bytostně velmi scházela. Ale díky tomu jsem na jaře každé ráno trávila se Svatým otcem Františkem v kapli v Domě sv. Marty (jsem učitelka a do začátku online výuky se to hezky stíhalo) a též jsem mohla virtuálně navštívit farnosti, do nichž bych se jinak nikdy nedostala. O to

víc si vážím každé možnosti mše svaté se aktivně účastnit a přijímat eucharistického Ježíše.

Již několik let je nám s naší vesnickou scholou umožněno hrát na mších svatých za postižené děti v Lukově u Moravských Budějovic. Zde se otec Jan Bula narodil a v místním kostele svatého Jana Křtitele byl pokřtěn. Fotografie jeho i otce Václava Drboly jsou v místním kostele vystaveny na čestném místě a mě pohled na ně vždy přivádí k zamyšlení. Jsem velice šťastná, že svou víru můžeme nyní prožívat svobodně – není to pro mě vůbec žádná samozřejmost. Přivádí mě k úžasu, že těm, kdo Boha opravdu mají za úhelný kámen ve svém životě, On dá sílu věrně vytrvat a snést věci lidským rozumem nepředstavitelné. A hodně často přemítám o větě z dopisu Jana Buly, který napsal svým příbuzným den před svou popravou: „Člověk Boha nikdy dost nemiluje, a to je jediné, čeho musí litovat."

A co kněz František Pařil?

V případu Babice byl mezi odsouzenými a popravenými také kněz František Pařil, který v době svého zatčení působil ve farnosti Horní Újezd u Třebíče. Proč nebyl také u tohoto kněze započat proces beatifikace jako u Jana Buly nebo Václava Drboly? V následujícím článku to objasňuje Jan Růžička – historik a spolupracovník Diecézního církevního soudu Biskupství brněnského. V době diecézní fáze beatifikačního procesu byl moderátorem kanonizačních řízení v brněnské diecézi.

Když jsem v uplynulém desetiletí seznamoval věřící v naší diecézi i širší veřejnost s životy kněží Václava Drboly a Jana Buly, po přednáškách či v rámci besed jsem mnohdy dostal otázku, proč se probíhající kanonizační řízení netýká Františka Pařila. A tato otázka neutichá, proto na ni chci odpovědět na těchto stránkách.

Stručně lze říct, že samotná násilná smrt na základě vykonstruovaného rozsudku nedostačuje pro kanonizaci z důvodu mučednictví. Za mučedníka církev prohlašuje toho, kdo zemřel násilnou smrtí pro víru a tuto smrt pokorně přijal.

V souvislosti s případem Babice nebyli nezákonně popraveni pouze tři kněží, celkově šlo o 11 osob. U kněží se však předpokládalo, že byli zabiti pro víru. Několik let po zahájení beatifikačního řízení Jana Buly byly z pověření diecézního biskupa Vojtěcha Cikrleho zkoumány okolnosti smrti Václava Drboly a Františka Pařila. Je doloženo, že o popravách rozhodli členové politického sekretariátu komunistické strany. A považuji za evidentní, že hrdelní tresty pro všechny tři kněze byly motivovány snahou komunistů o diskreditování duchovenstva. Ovšem duchovenstva obecně jakožto nepřátelské třídy a představitele náboženské víry neslučitelné s komunistickou ideologií. My se musíme také dívat na konkrétní kněze a způsob, jakým svou službu žili. Proto svou pozornost přesuňme od rozsudku a popravy k důvodu navázaní kontaktu s Ladislavem Malým, klíčovou postavou celé babické tragédie. Jana Bulu a Václava Drbolu oslovil „kapitán" Malý v únoru a květnu 1951 pomocí lživé historiky o hledání zpovědníka pro arcibiskupa Berana. Oba kněží ve shodě se svým povoláním přislíbili posloužit touto svátostí. Jejich setkání s arcibiskupem bylo odkládáno, a nakonec k němu nedošlo (dojít k němu nemohlo, protože šlo o smyšlenku). Oba kněží časem přestali Malému důvěřovat, nicméně setkání s ním bylo osudové a vedlo k jejich zatčení (Jan Bula byl zatčen více než dva měsíce před vraždou v Babicích, ke které došlo 2. července 1951, Václav Drbola dva týdny před ní).

Postupem času se ukázalo, jakým způsobem Ladislav Malý provádí činnost, kterou označoval za odbojovou. Na jeho sabotáže a násilnosti reagovaly bezpečnostní složky hromadným zatýkáním. Za této situace se koncem června 1951 setkal František Pařil se svým farníkem Antonínem Mityskou a jeho společníky Ladislavem Malým a Antonínem Plichtou. Nelze zjistit, s jakými vnitřními pohnutkami se musel vyrovnat František Pařil, když dva dny ukrýval na faře trojici ozbrojenců. Nicméně víme, že byl před Ladislavem Malým již dříve varován. K Pařilově zatčení došlo za tři dny po vraždě v Babicích. U něj tedy není možné poukázat na absurditu toho, že Jan Bula a Václav Drbola byli odsouzeni k smrti kvůli činu, který se stal až po jejich zatčení.

U Františka Pařila je mnohdy velmi obtížné vypátrat, čím byly motivovány jeho skutky a jaké bylo jeho opravdové smýšlení. Žádné důkazy o jeho pokorném přijetí smrti pro víru neexistují a z jeho služby kněze je

nelze spolehlivě dovodit. Nicméně je nepochybné, že František Pařil byl odsouzen nezákonně (v 90. letech 20. století byl rehabilitován) a stal se obětí komunistického režimu. Jeho památku je dobré připomínat, přestože není zařazen do kanonizačního řízení. Je správné, že Tomáš Holcner, jakožto heřmanovský farář, spolu s Pařilovými příbuznými inicioval v roce 2011 přenesení zpopelněných pozůstatků Františka Pařila z neoznačeného hrobu na důstojné místo u hlavního kříže na hřbitově v Heřmanově, kde od té doby kněze připomíná pamětní deska. Rád jsem přiblížil Pařilův život v připravovaném biografickém slovníku sestaveném Janem Stříbrným, který bude mít název Mučedníci a oběti pro Krista. Uvedený titul knihy považuji za velmi výstižný, protože vede k rozlišování mezi mučedníky a oběťmi. Také mě potěšilo, že se všichni tři kněží v loňském roce stali součástí projektu Poslední adresa. Konkrétně to znamená, že na fary, ze kterých odešli do vězení a už nikdy se nevrátili, byly umístěny tabulky s jejich jmény a základními údaji o nich.

Jan Růžička

Rozhovor

Jan Bula byl můj nejlepší kněz

Měli jsme možnost navštívit paní Helenu Vaverkovou, která nyní bydlí v Moravských Budějovicích. Pochází z Chlístova, obce, která spadá do farnosti Rokytnice nad Rokytnou. Když zde R. D. Jan Bula začal působit, bylo paní Heleně 12. let. Po válce ji učil náboženství a ve farnosti, kde žila, byl pět let. Potom ho zatkli a popravili. Rozhovor jsme nepřevedli do spisovné češtiny.

Paní Vaverková, jak jste poznala kněze Jana Bulu?

Chodila jsem do školy, kde nás učil. Byl to nejhodnější kněz. Dával nám bomba (bombóny) a to tenkrát bylo vzácnost. Dostala jsem od něho růženec, teď jsem ho darovala pravnučce na křtinách. Ale mám od něho ještě růženeček na prst. Nikomu ho nedám.

Kolik Vám bylo roků, když jste k němu chodila na výuku náboženství?

No tak 12 let. Ale do školy jsme potom mohli zase chodit až po válce. Ve třídě nás chodilo tak třicet, a to bylo více ročníků. Ještě jsem mu pomáhala roznášet farní noviny „Neděla“ po celým Chlístově.

A jak učil náboženství?

Moc šikovně, vykládal pohádky, že jsme se to brzo naučili. To jsme rádi poslouchali.

A máte na něho nějakou konkrétní vzpomínku? Něco, co Vám utkvělo v paměti?

Mám vzpomínky jako na dobrýho kněze. Byl veselé, hovorné. A my jsme ho (jako žaby) měli rádi. A to doopravdy všechny děvčata, nejenom já. A my jsme mu chodili před náboženstvím naproti, až na Veverku (část obce Rokytnice). Na ulici pozdravil každýho prvně, ale my jsme na něho křičeli už od zdálky.

Paní Helena Vaverková.
(zdroj: archiv farnosti)

Od nastávajícího manžela jsem dostala lístek (pozvánku) na soudní líčení v Třebíči.

Takže jste byla na soudním líčení otce Jana?

Ano. Ale dlouho tam nebyl. Oni ho nechtěli pustit. Oni ho drželi stranou. Viděla jsem ho jenom zdálky. Potom jsem ho už neviděla.

Jak jste reagovali na jeho zatčení?

To jsme brečeli. Ale potají, protože jsme měli strach, že nás taky zavřou.

A tušili jste, za co byl zatčen?

Ne. To vůbec jsme netušili a nevěděli. To nikdo nevěděl.

Věděli jste, že byl nevinný?

To jsme věděli, že byl nevinnej. Ale nás nikdo neuznal. Ale my jsme ho měli moc rádi. Když jsme přišli do kostela, tak jsme se prvně modlili za něho. A potom teprve jsme se modlili dál.

Pak jste se dozvěděli, že byl popraven. Jak jste to vnímali?

Abych vám řekla pravdu, já jsem potom přestala chodit do kostela. Protože ten kostel v Rokytnici, ty obrazy (malby), to maloval on. (V rokytnickém kostele vymaloval některé náměty, které však už nejsou dochované. Pozn. redakce.). Mně tam pořád Bula chybí. Já ho mám pořád před očima. Já za to nemůžu. Protože to byl můj nejlepší kněz.

Jan Bula přečetl Oběžník (Oběžník katolickému duchovenstvu a věřícímu lidu), který byl zakázaný číst. Byla jste zrovna na té mši?

Ano, byla.

Vybavujete si atmosféru, jaká tam byla?

Žádná atmosféra vůbec nebyla. Byl kostel tiché. Ztichlo to všechno, když kázal. Tak kostel tiché nikdy nebyl.

Znala jste také Václava Drbolu?

Jenom podle vidění.

Děkujeme Vám za přijetí, příjemný rozhovor a otevřenost. Přejeme Vám Boží požehnání a pevné zdraví. Také děkujeme paní Marii Václavkové, která nám setkání zprostředkovala.

Rozhovor zpracoval Lukáš Janoušek

Na vlně České redakce Vatikánského rozhlasu

3. díl

V dalším díle o odvysílaných relacích Vatikánského rozhlasu, které se týkají tzv. babického případu a kněží Václava Drboly a Jana Buly, si nyní přiblížíme druhou. Je jí zpráva z 19. července 1951, tedy tři dny po té první. Současně byla znovu připomenuta po pěti letech 19. července 1956. Zpráva je redakčně zkrácena.

Obsah relace

„Četli jsme právě v novinách zprávu o rozsudku Státního soudu v Jihlavě dne 14. července [1951] a je nám velmi smutno. Jako vůbec po soudních zprávách v našich zemích za posledních let. Soudí se tu namnoze živoucí loutky, jež vypovídají úplně podle přání rudých soudců. Napadá nás, co tu asi předcházelo za tragédie, neboť v celém světě je známo, že justice komunistická je prostředkem vyhlazovacím. Zpráva rovněž odhaluje pohled na jinak tichý kraj, kde povždy lidé žili v sousedském pokoji. Nyní je lid rozeštván a vybičován na nůž. Divné světlo to vrhá na hospodaření a na správu kraje či země, jež dohání lid k takovému zoufalství.

Mezi odsouzenými k trestu smrti jsou dva kněží – venkovští faráři, jimž se především klade za vinu, že četli rozvratnické pastýřské listy. Tím ovšem konali jen svou povinnost, že činili to, co jim kněžské svědomí ukládalo, a zaslouží si něco docela jiného než odsouzení k nejvyššímu trestu. Nebylo by to celé, kdyby do toho nějak nebyl zatažen Vatikán. Ubohý obžalovaný musí opakovat, co mu před tím vtloukali do hlavy. Tak prý řekl: ‚Myslel jsem, že vysocí církevní hodnostáři a papež by s mými činy souhlasili.' V číhošťském procesu šli ještě dál. Tam papež podle komunistů přímo nařídil onen zázrak s křížem. Stačí, že služebníci Vatikánu, jak se v novinách psalo, byli odsouzeni na smrt.

Škoda, že nelze jít mezi tento tak dobrý a nyní tak sužovaný přestrašený lid v kraji od Jihlavy k Moravským Budějovicím a slyšet, co si za zavřenými dveřmi povídá. To je rozhodující. A bylo by to jistě něco jiného, než stojí v novinách o motivech rozsudku.

Modlili jsme se zde za mír a pokoj onoho souženého kraje, za odsouzené kněze, aby všichni zachovali rozvahu, když jim berou to poslední, a za ukrácení těchto zkoušek. Zbývá jen otázka, zda byli odstraněni teroristé, anebo přece ti praví zůstali. Bůh suď a odpusť.

Na tuto reminiscenci navazují další vzpomínky. Kromě ubohých, ale i vítězných obětí hrdinných laiků máme na mysli hlavně kněžské postavy. (Dej jim Pán Bůh věčnou slávu.)

Byli odsouzení tito kněží: Václav Drbola, (…) František Pařil (…). Později ještě byl k smrti odsouzen kněz z Rokytnice u Třebíče P. [Jan]

Bula a další dva kněží okresu moravskobudějovického byli odsouzeni na několik let žaláře.

Nechť milosrdný Bůh je milostiv těm, kteří falešným svědectvím způsobili smrt několika kněží a spoluobčanů a vnesli smutek a hrůzu v ty kraje, kde dobrý horácký lid žil klidně oddaný svaté víře a vlasti. Nechť Bůh vleje novou dávku naděje do srdce toho našeho lidu, naději na lepší budoucnost a spokojenější život."

S laskavým svolením převzato z knihy:

VODIČKOVÁ, Stanislava (ed.). *Vatikánský rozhlas 1. Ohlasy perzekuce katolické církve v Československu 1950–1958*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2016, s. 480–481. ISBN 978-80-87912-71-3.

Nejbližší významná výročí

Kulatá a polokulatá výročí, která si v souvislosti s Václavem Drbolou a Janem Bulou v blízké době připomeneme.

27. 1. 1911 se ve Vidoníně narodil František Pařil. (110 let)

25. 2. 1951 poprvé navštěvuje Ladislav Malý kněze Jana Bulu na faře v Rokytnici nad Rokytnou. (70 let)

27. 3. 2016 zemřel ve věku 96 let kněz Josef Valerián. V době „babických událostí" působil v Jaroměřicích nad Rokytnou jako kaplan. Poté skončil spolu se svým farářem Janem Podveským v internaci v želivském klášteře. (5 let)

2. 4. 1996 došlo k plné rehabilitaci Václava Drboly na základě rozsudku Nejvyššího soudu ČR. (25 let)

14. 4. 2011 udělila Kongregace pro blahořečení a svatořečení v Římě „nihil obstat" a sdělila, že nenamítá nic proti tomu, aby bylo řízení Václava Drboly připojeno k beatifikačnímu procesu Jana Buly. (10 let)

30. 4. 1951 byl zatčen v Rokytnici nad Rokytnou Jan Bula. V této první vlně byly zatýkány osoby podezřelé z protirežimních konspirací. Zatýkání v Šebkovicích, dále v Rokytnici nad Rokytnou a okolí. (70 let)

Uskutečněné a plánované akce

Následující akce se buď nedávno uskutečnily, anebo teprve proběhnou. Uvádíme je zde pro informovanost našich čtenářů. **V souvislosti se současnou situací kolem nákazy koronaviru je však realizace budoucích akcí nejistá. Proto prosím sledujte web www.kanonizace.biskupstvi.cz v části „Akce, na které zveme“**, kde najdete aktualizovaný seznam akcí s informací o tom, zda u nich dojde k jejich uskutečnění.

Únor 2021: Konference Uherské Hradiště: Místa paměti.

- Kde: Uherské Hradiště
- Co: Konference a pietní akt. Připomínka poprav a věznění odbojářů v 50. letech v Uherském Hradišti.

24. 2. 2021: Pietní akt k výročí.

- Kde: Brno – věznice Cejl.
- Co: Pietní akt a připomínka popravy 12 odbojářů.

22. 5. 2021 (předběžné datum): 70. výročí popravy Jana Buly.

- Kde: Lukov – kostel a fara
- Co: Mše svatá, pietní akt, beseda na témata: Katolická akce, umučení kněze Josefa Toufara, případ Babice.
- Výstava věnovaná období středoškolského studia kněží Jana Buly a Františka Pařila a výstava věnovaná Václavu Drbolovi.

Jan Bula dětem

Základní a mateřská škola Lukov pořádá pravidelně projekty, ve kterých se snaží seznámit děti s osobností Jana Buly. V letošním roce nám bylo ctí, že jsme se mohli jednoho z nich zúčastnit. Projekt proběhl ve spolupráci s lukovskou farností 4. září 2020. Nesl název „Odkaz Jana Buly dětem.“

Po úvodním setkání následovala besídka, na které jsme se snažili přiblížit dětem život Jana Buly a zaměřili se na jeho životní hodnoty a dary, které dostal. Byly jimi např. přátelství, úcta, láska, radost a vytrvalost. Děti také zjistily, co je to kněžský seminář a jak se v něm žije.

Bohoslovec Lukáš Janoušek přednáší o Janu Bulovi.
(zdroj: archiv Základní a mateřské školy Lukov)

Program pokračoval rozdělením do skupinek a návštěvou místního kostela Narození sv. Jana Křtitele spolu s prohlídkou pamětní síně Jana Buly. Děti si také zdobily keramické hrnečky, které si odnesly domů. Jan Bula totiž rád maloval i keramiku, proto tato spojitost. Na památku obdržely děti „placku“ s portrétem otce Jana, názvem projektu a s datem jeho konání. K závěru jsme si setkání zpestřili opékáním špekáčků a děti si mohly užít zábavu na skákacím hradě na farní zahradě. Tímto chceme poděkovat za pozvání a pěknou spolupráci Základní a mateřské škole Lukov, manželům Václavkovým a všem, kteří se zúčastnili, a přejeme Boží požehnání.

Zpracoval: Lukáš Janoušek

Děti před farou v Lukově.
(zdroj: archiv Základní a mateřské školy Lukov)

Chcete pozvat veřejnost na nějakou akci, která se bude konat v souvislosti s Václavem Drbolou a Janem Bulou? Víte o iniciativách, jež se uskuteční i za současných omezení (online konference, pořady v TV, v rozhlasu apod.)? Napište nám na email bulletintm@gmail.com.

Jan Bula

Narodil se 24. června 1920 v Lukově u Moravských Budějovic.

Po absolvování gymnázia nastoupil do brněnského alumnátu.

29. července 1945 jej olomoucký světící biskup Stanislav Zela vysvětil v brněnské katedrále na kněze. Jeho prvním a zároveň jediným působištěm se stala Rokytnice nad Rokytnou. V rámci tzv. babického případu byl v roce 1951 nezákonně odsouzen k trestu smrti, který byl vykonán 20. května 1952 v Jihlavě. V roce 2004 byl zahájen beatifikační proces.

Václav Drbola

Narodil se 16. října 1912 ve Starovičkách. Po absolvování gymnázia v Hustopečích nastoupil do brněnského alumnátu. Dne 5. července 1938 jej biskup Josef Kupka vysvětil v Brně na kněze. Kněžskou službu vykonával ve Slavkově u Brna, v Čučicích, v Bučovicích a naposledy v Babicích u Lesonic. Dne 14. července 1951 byl nezákonně odsouzen k smrti ve spojitosti s tzv. babickým případem a 3. srpna 1951 byl v Jihlavě popraven.

V letech 1990–1997 byl rehabilitován a v roce 2011 byl zahájen beatifikační proces.

Bulletin „Testimonium martyrii“ (Svědectví mučednictví) je pravidelný čtyřměsíčník, který je vydáván pro veřejnost, aby se seznámila s kněžskými osobnostmi Václava Drboly a Jana Buly. Posláním tohoto periodika je připravit čtenáře na kanonizaci obou mužů zejména poukázáním na bohatství, které spočívalo v hodnotách, které zastávali. Přitom jsou zohledňovány různé aspekty tehdejší doby a kultury. Bulletin také čerpá ze svědectví lidí, kteří měli s kněžími přímou nebo nepřímou osobní zkušenost.

Modlitba za kněze Václava Drbolu a Jana Bulu

Ježíši, Dobrý pastýři, děkujeme ti za tvé služebníky Václava a Jana. Svědomitě vykonávali kněžskou službu, k níž jsi je povolal, hledali tvou vůli a nechali se jí vést. Pronásledováni, mučeni a odsouzeni k smrti zachovali věrnost tvé církvi a jejím pastýřům a vytrvali až do konce ve víře a naději ve tvé nekonečné milosrdenství. Tebe, jenž nás učíš milovat nepřátele, prosíme: dej nám téhož Ducha, kterým jsi posiloval své služebníky Václava a Jana, abychom byli stále pevnější ve víře, vytrvalejší v naději a dokonalejší v lásce. Na přímluvu Panny Marie, Královny mučedníků, nám uděl milost brzkého blahořečení služebníků Božích Václava a Jana, abychom mohli mít skrze jejich přímluvu účast na tvých zaslíbeních. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

Sláva Otci.

S církevním schválením Biskupství brněnského č. j. Ep/1118/11 ze dne 24. 11. 2011 (pro soukromou pobožnost).

Případná vyslyšení zašlete prosím přes formulář na našem webu www.kanonizace.biskupstvi.cz v části „Napište nám“.

Obsah

Hledání Boží tváře 1
Pro dobu koronaviru? 1
Rozhovor s Mons. Vojtěchem Cikrlem 3
Naše poutě z Lukova do Staroviček – svědectví 7
Václav Drbola – začátek práce na Boží vinici 10
Jan Bula – primiční mše svatá 14
Zamyšlení 19
A co kněz František Pařil? 22
Rozhovor s pamětnicí Jana Buly 24
Na vlně České redakce Vatikánského rozhlasu – 3. díl 26
Nejbližší významná výročí 28
Uskutečněné a plánované akce 29

Objednávky

Bulletin je neprodejný. V požadovaném počtu výtisků jej lze objednat vyplněním objednávkového formuláře na webových stránkách www.kanonizace.biskupstvi.cz, kde je také možné všechna čísla bulletinu stáhnout ve formátu PDF.

Náklady na vydání jednoho čísla časopisu činí 50 Kč. Prosíme o příspěvek na vydávání bulletinu v souvislosti s kanonizačním řízením. Číslo účtu kanonizačního řízení: 7476052/0800, var. symbol 200.

Napište nám

Máte-li nějaké podněty k obsahu nebo formě bulletinu, kontaktujte nás na e-mailu bulletintm@gmail.com.

Vydavatel

Akademie kanonického práva
Petrov 272/5, 602 00 Brno
IČO: 73635693
https://www.akademiekp.cz

„Testimonium martyrii – Bulletin o tom, jak věřil Jan Bula a Václav Drbola“ vychází 3x ročně.

Toto číslo (ročník I, č. 3) bylo vydáno v Brně dne 30. 12. 2020

ISSN 2694-9385, ev. č. MK ČR E 23925